N°. 204. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

VRIJDAG 20 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.30.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Berigt.

Het *Jonrnal du Limbourg*, dat altijd nog om *geldige* redenen ministerieel is, zoolang die geldige redenen zullen aanhouden, schrijft de volgende beschouwingen over het gerucht omtrent eene aanstaande verandering in de zegelwet op de dagbladen:

»Wij hebben Vrijdag, uit de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* het gerucht omtrent eene aanstaande wijziging van de zegelwet, voor zooveel de dagbladen betreft, overgenomen. Wij weten niet in hoe verre dit gerucht gegrond is, noch in welken zin het Gouvernement zou voorstellen, de tegenwoordige wetgeving op dat stuk te wijzigen. Het kan echter nuttig zijn te dien aanzien eenige opmerkingen te maken; want al hetgeen de openbaarheid raakt, al ware het op eene minder regtstreeksche wijze, betreft tevens het openbaar belang.

Men herinnert zich, dat een wetsontwerp, door het vorige ministerie aangeboden en ten doel hebbende de vermindering van het zegelregt op de dagbladen, in 1852, door de Eerste Kamer der Staten Generaal werd verworpen, nadat het de goedkeuring van de andere Wetgevende Vergadering had verworven. Die omstandigheid doet ons onderstellen, dat, indien het Gouvernement werkelijk eene wijziging van de zegelwet beoogt, het een anderen maatregel zal voorstellen; want sedert de zitting van 1851—52 is in de zamenstelling van de Eerste Kamer slechts weinig verandering gekomen.

»Het kon dus b.v. op het oog hebben, het thans door de grootste dagbladen betaalde zegelregt als maximum aan te nemen, en die te veroorloven, hun formaat zonder meerdere belasting onbepaald te vergrooten. Dit zou gewis zeer voordeelig zijn voor sekere Hollandsche bladen, doordien zij zich dan genoegzaam konden uitbreiden, om stukken te kunnen openbaar maken, die zij thans genoodzaakt zijn, kortelijk mede te deelen of stilzwijgend voorbij te gaan. Hunne lezers zouden er eveneens bij winnen, ten gevolge van het licht, dat deze thans door gebrek aan ruimte [illegible] van de staatkundige binnen- en buitenlandsche aangelegenheden zou verspreiden.

»Inderdaad zou dit echter slechts eene gedeeltelijke, locale verbetering zijn, waaruit de meeste bladen in de provincien geen nut zouden kunnen trekken; maar zij schijnt ons niettemin waarschijnlijk toe, aangezien de groote Hollandsche bladen reeds sedert lang op dien maatregel hebben aangedrongen, als het beste middel tot tegemoetkoming voor het geval, dat men geene vermindering van het eigenlijk gezegd zegelregt kon verkrijgen, en omdat bovendien de schatkist daardoor niets verliezen zou. Inderdaad zou de fiscus voortdurend het bedrag der tegenwoordige zegelregten innen; en het is geenszins te onderstellen, dat onder de werking der bepalingen, die thans het zegel der dagbladen beheerschen, eenig groot blad lust zal gevoelen, om zich nog meer uit te breiden.

»Wij moeten van deze gelegenheid gebruik maken, om op nieuw op eene andere verbetering aan te dringen, waarbij het publiek in het algemeen nog veel meer belang heeft en die eveneens zonder schade voor de financien van den Staat kon worden aangebragt. Wij bedoelen eene vermindering van het zegelregt der *advertentien*, die de belangen van de nijverheid en van den handel veel meer zou bevorderen, dan men over het algemeen denkt. Het voorbeeld van België is daar, om dit te bewijzen, zooals wij reeds eenigen tijd geleden hebben doen uitkomen, en wij gelooven bovendien, dat de onverwachte uitkomst van de hervorming van het postwezen, het Gouvernement volkomen moet gerust stellen omtrent de gevolgen, die eene vermindering van dat regt zou hebben, die het getal advertentiën zou doen verdubbelen of verdriedubbelen.

»Wij kunnen het gewis niet afkeurenswaardig achten, dat het Gouvernement, met de Eerste Kamer, van meening is, dat in geval van vermindering der belastingen, de drukpers niet in de eerste plaats regt heeft op eene verligting van lasten. Wij erkennen en betreuren diep, dat er veel meer drukkende en impopulaire belastingen zijn, die men zoo spoedig mogelijk moet afschaffen. Maar men kan ten minste de belastingen trachten te verbeteren, die behouden moeten blijven, indien men door ze te verligten, het algemeen belang met dat van de schatkist kan overeenbrengen, en een dergelijk onderwerp verdient de ernstigste overweging van onze regeerders en wetgevers!

Wij hebben daartegen onderscheidene opmerkingen. Vooreerst schijnt het *Journal du Limbourg* niet te weten, dat de Eerste Kamer de zegelwet, door den heer VAN BOSSE voorgedragen, *niet* heeft verworpen wegens de verligting, die daardoor aan de dagbladen zou worden toegebragt; maar wegens, in diezelfde wet voorkomende bepalingen omtrent *het handelszegel*. Zelfs is, bij de verwerping, aangedrongen op het spoedig afzonderlijk indienen van eene wet, die de vermindering der zegel-belasting op de dagbladen zou voorstellen. Het Ministerie behoeft alzoo niet, uit consideratie voor de Eerste Kamer, terug te deinzen voor eene vermindering van die belasting. De Eerste Kamer zou er hoogst waarschijnlijk, ook in 1854, hare goedkeuring aan hechten.

Het plan, om een *maximum* te bepalen met het behoud der belasting voor de *kleinere* dagbladen, kon inderdaad wel in den smaak vallen van den heer VAN HALL. Er zou tweërlei doel meê bereikt worden: de kleinere dagbladen, die cauchemar voor den heer VAN HALL, reeds eenmaal door hem getroffen, zouden nog eens te lijden hebben, — ofschoon de heer VAN HALL van onderscheidene »*blaadjes*» heeft kunnen leeren, dat men onder lijden *groot* wordt. De groote dagbladen zouden, met het oog op de aanmerkelijke opofferingen, die zij zich reeds nu moeten getroosten, toch van de faculteit, om in het oneindige zich te vergrooten, geen gebruik kunnen maken. En zoo zou iets *in schijn* gedaan worden ten voordeele van de drukpers; maar inderdaad een maatregel tot stand komen, om haar nog meer te drukken.

Eindelijk meenen wij reden te hebben, te gelooven, dat het *Journal du Limbourg*, in dezen, kwalijk is ingelicht. Zijn onze informatiën juist, geheel anders moet de bedoeling zijn van eene eventuële verandering in de zegelwet op de dagbladen. Het is, naar ons gevoelen, de tijd nog niet, om daaromtrent in bijzonderheden te treden; maar reeds nu achten wij het niet ongepast — de tijd zal leeren, of wij het te onpas deden — te herinneren aan de woorden, die de tegenwoordige Minister van Justitie, in 1845, schreef: »Het »regt, om door de drukpers onze meening te verklaren »is ons gewaarborgd, en de bevoegdheid, om te ver»zoeken dat daarop acht worde gegeven, is niet ver»kort. De man van eer en karakter, die van deze »middelen gebruik maakt, om voor te staan, wat hij »voor nuttig, deugdzaam en regtvaardig houdt, vol»doet aan zijnen burgerpligt, *en niet hij*, maar *zij*, »*die hem daarin* HINDERLIJK *zouden willen zijn*, schen»den de regten aan 's Konings onderdanen verzekerd.»

Meermalen reeds hebben wij onze meening geuit, dat de tegenwoordige Ministers, indien zij *thans* tot afschaffing van belastingen zouden overgaan — wij kunnen het niet gelooven — niet door *overtuiging* kunnen worden geleid, maar alleen uit *beginselloosheid* en *om in het vaarwater te kunnen blijven.*

De *Amsterdamsche Courant* verraste ons, dezer dagen, op de verklaring, dat de ontwerpen, die de Ministers mogten aanbieden, van »oorspronkelijkheid» zouden getuigen en van hunne »overtuiging.»

Wij vragen niet: »hoe is het gebeurd, die wonderdadige bekeering?»

Maar wij wijzen ditmaal op de meening van een, bij uitstek ministrieel orgaan, op het *Goudsch Kronijkske*, dat wel zeker niet als tot de constitutionnele partij behoorende zal worden beschouwd.

Ook het *Kronijkske* is al dadelijk van meening, dat de last van twee portefeuilles voor den heer VAN HALL te zwaar is, en »*dat het departement van Buitenlandsche Zaken wankelt, zoo als anders dat van Financien doet.*»

Even juist is de opmerking, dat op het oogenblik zelf, waarop het stelsel der Regering: »*niets doen,*» door eene meerderheid in de Tweede Kamer is bekrachtigd, de heer VAN DOORN die meerderheid in den steek laat en het Ministerie het »tegenovergestelde» wil doen van hetgeen, waartoe de meerderheid der Kamer heeft verklaard niet te *willen* medewerken, zoodat, de ministriële leden door het Ministerie zelf [illegible] gesteld worden gebragt, om eene [illegible] van »*politieke weerhanerij*» te geven, of om hun eigen vleesch en bloed te bestrijden.

Wij vestigen de aandacht op de volgende regels.

De dagbladen en bepaaldelijk de 's Gravenhaagsche Nieuwsbode hebben echter het aftreden van den heer van Doorn niet geweten aan eene *voorafgaande voorwaarde*, maar zij hebben dit verlaten, voorgesteld als een *gevolg* van een verschil van inzigten met andere Ministers, die tegen de meening van den heer van Doorn, zouden willen overgaan tot vermindering van belastingen.

Dat berigt is, noch door den heer van Doorn, noch door een dagblad van Regeringswege, regtstreeks of zijdelings wedersproken.

In de veronderstelling alzoo, dat de anders onvoorziene aftreding van den heer van Doorn werkelijk daaraan toegeschreven zal moeten worden, kan niemand de opmerking ten kwade duiden, dat zoodanig verschil, zoodanige strijd en zulk eene aftreding, *onmiddelijk nadat de Regering zich gesterkt had gevoeld tegen een aanval op het bestaand bewind*, onder de leus van afschaffing van accijns, *geheel onverwacht is.*

Hoe! daargelaten de bedoeling (over welke geen oordeel behoeft geveld te worden), een voorstel tot afschaffing van accijns was gedaan, en het ondeugdelijke daarvan was *zonneklaar* BEWEZEN (?) geworden!

Hoe! voor ieder, die in het heil van den Staat het heil van het volk begrepen rekent, was het voorstel *verwerpelijk* in zich zelven, *een kwaad voorbeeld, en ontijdig voorgekomen.*

Hoe! door hen, die den toestand van het Rijk in betrekking tot de algemeene aangelegenheden van Europa gadeslaan, was het voorstel *als onstaatkundig en gevaarlijk geoordeeld.*

De Regering kon dus met rustigen tred hare pligten hervatten, met een wakend oog op de bestrijders, die zoo veel vertrouwen verloren hebben. En deze Regering zou, op het oogenblik van een zegepraal, in zich zelve verdeeldheid verraden! en eene partij in dat Ministerie zou overhellen tot hetgeen naauwelijks is afgekeurd! *Dat is bijkans niet te gelooven.*

Het oogenblik om belastingen te verminderen is niet gekomen: gewis kwalijk gekozen.

Daartoe oorzaak te nemen in duurte van levensmiddelen en den gewonen kommer van den wintertijd is niet anders dan een voorwendsel, overgenomen van hen, die beter wisten of behoorden te weten.

Met de bestaande lasten was er welvaart. *Die welvaart maakte de duurte* (!!) De afschaffing van belasting komt niet te gemoet aan die duurte. Eene voor den ingezeten onmerkbare verligting krenkt het algemeen Staatsbelang. Hoe wenschelijk ook iedere ontheffing van belasting zij, dat Staatsbelang is overwegender.

Waren de Ministers van oordeel geweest, dat met ontheffing van lasten een aanvang kon gemaakt worden, *zij hadden dit bij hun budget van ontvangsten behooren voor te dragen.* Toen behoorde de zaak overwogen te zijn geworden. Toen hadden zij eene *overtuiging* behooren te bezitten. Overweging *na* dit budget, *na* dat zij eene poging hebben bestreden, door leden van de Tweede Kamer gedaan, die hoe ondoeltreffend ook, voor het voorgewend belang van den daglooner, echter in het voorstel over het tonnegeld eene belasting van anderen aard hadden willen verminderen, *kan niet anders dan het vertrouwen in hun goed beleid en doorzigt verzwakken.*

Geene zucht tot volksbehagen straalt dus in die neiging door, *maar eene toegeefelijkheid jegens den aanval, die tegen hen gedaan is. Geene overtuiging* bewijst het, maar *vrees voor de verwijten, voor de verdere aanvallen van die partij. Geen vertrouwen zullen zij winnen, maar* WANTROUWEN IN HUN KARAKTER *zullen zij verwekken.*

Bij de overweging dezer beschouwingen zal wiggeen onzer lezers met ons uitroepen: »De *Amsterdamsche Courant* had inderdaad gelijk: de personen, waaruit dit Ministerie bestaat, behooren tot dat genre niet!»

De benoeming van den heer VAN RAPPARD, als Minister, die van den heer VAN DOORN, als lid van den Raad van State, hebben *de IJsselbode* niet verrast: [illegible] bereid, gelijk op de benoeming van den heer [illegible] dat ieder, die een handje aan [illegible] geholpen, wel een goed heenkomen [illegible] vinden. [illegible] de IJsselbode [illegible] tamelijk

Maar er is ééne zaak, die [illegible] spreken, onder verrast heeft [illegible] geene verrassing bijvoeging [illegible] heeft [illegible]

[illegible] inderdaad verrast heeft, en hetgeen ieder [illegible] beweging moet brengen, dat is, *nu reeds* [illegible] orgaan te hooren beweeren, dat de [illegible] der regering tot vermindering van lasten, tot afschaffing van accijns, noodig en goed zijn en op ondersteuning mogen rekenen. Wij konden van die zijde geene consequentie verwachten; maar nadat in dat blad en door de anti-revolutionairen [illegible]

onnaire woordvoerders betoogd was: 1°. dat afschaffing van accijns de levensbehoeften niet goedkooper maakte; 2°. dat de natie niets baat; 3°. eene vleijerij was aan het volk; 4°. eene mystificatie; 5°. eene ergerlijke bespotting van het volk; 6°. dat de schatkist geen missen kan enz. enz. — nu reeds te lezen, dat dit alles *juist omgekeerd* moet begrepen worden — nu kunnen wij onze oogen bijna niet gelooven.

De fraaije spreuk wordt vooral gezet: *duo cum faciunt idem non est idem*; — dat is, wanneer twee personen *hetzelfde* doen, is het soms eene zeer verschillende handeling. Ja, die regtsregel vindt zijne toepassing, als er sprake is van twee personen van *verschillende* bevoegdheid en in verschillende omstandigheden geplaatst. Als b. v. de geregtsdienaar, die iemand wettiglijk arresteert, van zijne wapenen, bij verzet, gebruik maakt, doet hij *hetzelfde* als hij, die zich gewapenderhand tegen die wettige arrestatie aankant; maar daarom is de daad niet *dezelfde*; want de een was *bevoegd*, de ander niet. Maar tot het doen van een voorstel tot vermindering van lasten waren de negen leden der Kamer *even bevoegd* als de Regering; en waarom moet hunne daad nu met andere maat gemeten worden, dan die der Regering?

En toch is dit het uitgangspunt van den Nederlander. Ja, nu is het geheel iets anders, nu de Regering dergelijk voorstel doet! Nu is het niet meer eene mystificatie, eene vleijerij, eene bespotting van het volk! Nu kan de schatkist het verlies wel lijden, nu is er geen vrees voor oorlog meer! Nu *vermindert* de prijs der koopwaar door opheffing van den accijns — die *verhoogd* zou zijn als het voorstel van eene andere zijde ware gekomen!

Zoo opent de Nederlander de groote rij der verrassingen, waarbij — wij voorspellen het — aldra een gansche sleep zich voegen zal. De Amsterdammer en de Nieuwsbode en de Leidsche met de Zutphensche Couranten zullen met hare waardige zusters niet achterblijven.

Dat zijn evenwel slechts papierenkinderen. Maar hoe zullen die menschenkinderen van vleesch en been het maken, die op de banken der afgevaardigden zitten? Ach, wij beklagen hen van harte. Het is eene perfide trek, die van Hall hun speelt; maar hij zal hen wel weten te dresseren.

Hoe gelukkig zij, die in den nasleep der sprekers kwamen, wien het woord niet gegund werd. Ja, driewerf en vierwerf gelukkig zij, wien het gebeuren mogt voor het gezigt van vader van Hall — te zwijgen! Dat men niet de bijbladen van de Staats-Courant verscheuren kan of de inkt doen verbleeken, waarmede zij zijn gedrukt!

Het nieuw aangeboden Reglement op het Beleid van de Regering in Nederlandsch Indië, thans door den druk openbaar gemaakt, levert rijke stof tot nadenken op.

De gordijn, die voor het programma van 26 April is gehangen, wordt langzamerhand wat meer weggeschoven. Voor ditmaal ééne enkele opmerking.

Het art. 113 van het vorig ontwerp, waarin bepaald werd, »dat de kinderen, na de afkondiging van het reglement in N. Indië, uit slavinnen geboren, vrij zullen zijn,» is in het nieuwe ontwerp *weggelaten*.

Een nieuw bewijs, dat de heer DONKER CURTIUS, in de Eerste Kamer, meer hulde scheen te brengen aan de waarheid, dan de heer RAMA, tegenover de anti-revolutionairen, in de Tweede Kamer.

De *Staatscourant* N°. 13 van dit jaar, heeft bekend gemaakt een koninklijk besluit van 13 Januarij 1854, N°. 64, tot handhaving van het eigendomsregt van den Staat op de Gouvernements-archieven in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen.

Het Besluit is gecontrasigneerd door den Minister van Koloniën en genomen in overleg met den Minister van Justitie.

Nederlanderachtigheden.

Onze correspondent in de *Langstraat* hing dezer dagen (No. 191) een donker tafereel op van den toestand, waarin de nijvere klasse in die landstreek zich bevond.

»*Een bestendig lezer*» te Waalwijk was van meening, dat dit tafereel *overdreven* was en trachtte dit aan te toonen. Door onpartijdigheid geleid, en natuurlijk buiten staat, om ten allen tijde zich *vooraf* te vergewissen van de juistheid der talrijke berigten, die een dagblad ontvangt, hebben wij ons gehaast dit tegenschrift op te nemen (No. 199).

De Nederlander van heden haast zich, het geheele artikel van dien »*bestendigen lezer*» op te nemen, daaraan vast te rijgen een berigt uit Groningen, waarin dezelfde feiten werden geconstateerd, als onze correspondent in de *Langstraat* had vermeld, doch hetgeen door de *Groninger Couranten* gestaafd is, en trekt er deze gevolgtrekking uit:

Uit deze berigten omtrent het gebruik van *paarden- en kattenvleesch* is evenzeer de goede trouw van *de Grondwet*, als de onbarmhartigheid dergenen, die tegen het voorstel der 9 leden gestemd hebben, en hun toeleg om eene Natie, *door langzame uithongering verzwakt*, te fanatiseren, openbaar.

Het is zeer verklaarbaar, hoe *de Nederlander* dadelijk *aan kwade trouw* denkt, zoodra eenig dagblad een berigt mededeelt, dat later, te regt dan of ten onregte, wordt gelogenstraft. *Goede trouw* is de onbekende X bij *de Nederlander*, bij zijne redactie en zijne partij: hoe zou aan deze eigenschap gedacht kunnen worden bij anderen?

Wij wenschen de proef op de som te zien.

In ons No. van *gister* (No. 203) komt het antwoord voor van onzen correspondent in de Langstraat op het schrijven van »*een bestendig lezer*,» te Waalwijk. De *Nederlander* ontwaart daaruit, vooreerst, dat de *Grondwet* geene berigten *fabriceert* of te *kwader trouw* is; maar ook, dat terwijl het berigt uit Groningen gestaafd is geworden door de Groninger Couranten, het tegenschrift van Waalwijk thans blijkt *niet* op de *waarheid* te zijn gevestigd.

Is *de Nederlander* ter goeder trouw, hij zal, ook zonder eene uitnoodiging, dat antwoord van onzen correspondent even in zijn geheel behooren over te nemen, als het geschrift van den hem, even onbekenden schrijver uit *Waalwijk*; en erkennen, dat nu het *eten van kattenvleesch* geconstateerd is, terwijl omtrent het eten van *paardenvleesch* alleen dit verschil bestond, dat de een het *gezouten*, de ander het *versch* zag nuttigen.

Of, hetgeen *de Nederlander* »de onbarmhartigheid» gelieft te noemen van hen, die tegen het voorstel der negen leden hebben gestemd, *nu* in liefelijker daglicht is te voorschijn getreden, mogen wij betwijfelen.

Wij zullen daarenboven, werd het tegenschrift achterwege gelaten, besluiten tot het aandeel, dat ook *de Nederlander* neemt in een stelsel, dat, door de *eigenaardigheid* zijner onbarmhartigheid, den heer GROEN, ondanks zich zelven, noopte, om er in de Tweede Kamer tegen te *spreken*.

Buitenland.

ENGELAND.

Sir R. Inglis, sedert 1828 lid van het Huis der Gemeenten voor de universiteit van Oxford, heeft wegens redenen van gezondheid zijn ontslag als zoodanig genomen. Hij had sir R. Peel in 1828 vervangen, toen die beroemde staatsman de gelijkstelling der Katholijken voordroeg. Sir R. Inglis is steeds de kampvechter en de voorname tolk van de Anglikaansche orthodoxe partij geweest.

— Onze ministeriële bladen treden in vele beschouwingen over de verklaring van de hertogin van Orleans tegen de fusie der twee koningsgezinde partijen in Frankrijk en betoogen, dat die partijen zich met hersenschimmen vleijen. Diezelfde bladen, die een jaar geleden hevig tegen de Keizerlijke regering in Frankrijk uitvoeren, doen thans het mogelijke om haar, en daardoor het verbond tusschen de groote zeemogendheden, te ondersteunen.

FRANKRIJK.

Velen verwachten altijd, dat de Russische gezanten Parijs en Londen zullen verlaten; wanneer zulks geschiedt moet men geene inwilligingen van de zijde des Keizers van Rusland verwachten.

Inmiddels worden de voorbereidende werkzaamheden, om het leger op den voet van oorlog te brengen, voortgezet. Men zegt, dat de kaders gereed zijn, om het effectief tot op 700,000 man te vermeerderen. De minister heeft aan de fabrieken van Elboeuf, Louviers en Sédan bestellingen van laken gedaan voor meer dan 1,500,000 fr. De kapiteins met de remonte belast, hebben ieder in stede van 150 paarden, zoo als gewoonlijk, niet minder dan 400 paarden aangekocht.

Uit Toulon wordt gemeld, onder dagteekening van den 11 Jan., dat in die stad last was bekomen tot het wapenen en uitrusten van eenige stoomfregatten, onder welke de Vauban en Caciqu worden genoemd. Een adjudant van den minister van marine was te dier plaatse aangekomen, om op de belangrijke aldaar verordende werkzaamheden het toezigt uit te oefenen.

De magazijnen van het arsenaal aldaar waren van oorlogsbenoodigdheden en leeftogt voorzien voor een corps van 40,000 man, 't welk, des gevorderd, binnen een tijdsverloop van eene maand kon vereenigd worden en gereed zijn, om gedeeltelijk uit Marseille, gedeeltelijk uit Toulon, in zee te steken.

DUITSCHLAND.

Den 14 zijn te Coblenz reeds eenige geladen kolenschepen van de Laar aangekomen.

— De landhuishoudkundige Ludwig Vorster, te Coesveld in Westfalen, meent niet alleen de ware oorzaak der sedert eenige jaren heerschende aardappelziekte en het middel tot hare voorkoming gevonden te hebben, maar tevens een middel, om den aanstaanden aardappeloogst bijna te verdubbelen. Een door hem over dit onderwerp uitgegeven geschrift vindt grooten aftrek.

— In den loop des vorigen jaars heeft zich het aanzienlijk getal van 7310 Mecklenburgers te Hamburg ingescheept, om Europa te verlaten, dat dus ruim een vierde der over Hamburg vertrokken landverhuizers uitgemaakt.

OOSTENRIJK.

Het dagblad *Oesterreichischer Correspondenz* behelsde dezer dagen eene redenering over 's Rijks financiën, waarin gezegd wordt, dat vooreerst geene nieuwe geldleening te wachten is, en voldoende middelen tot dekking der uitgaven voorhanden zijn.

— Terwijl een der voornaamste Weener dagbladen zich zelfs tegen alle dadelijke bemoeijing van Oostenrijk met de Oostersche quaestie, zelfs tegen het zamentrekken van een observatie-leger op de grenzen, verklaart, uit vrees dat zulks door Rusland ten kwade zou geduid worden, zeggen anderen, dat last gegeven is tot het mobiel maken van een corps van tusschen 30 en 40,000 man, waarover of de luitenant-veldmaarschalk Coronini of de generaal Schlick het bevel zal voeren.

— Het Weener dagblad *Lloyd* behelst de volgende opmerkelijke zinsnede: »Drie oorzaken kunnen, naar ons inzien, het krachtigste tot aanwakkering van de oorlogsvlam medewerken: een hardnekkige afkeer der Turksche regering van den vrede, onbillijke vorderingen der westelijke mogendheden aan Rusland, en versterking der magt van Rusland door achteruitzetting of zelfs door passieve bondgenooten. Het eerste gevaar schijnt, volgens de jongste berigten uit Konstantinopel, geweken; het Turksche kabinet laat zich door verstandige beginselen leiden. Het tweede gevaar bestaat niet; Engeland en Frankrijk geven de voorkeur aan den vrede boven den oorlog en zullen niet onveranderlijk aan zoodanige vredesvoorwaarden vasthouden, welke Rusland niet kan of zal aannemen. Het derde gevaar is gewis hersenschimmig. In geheel Europa is geene enkele mogendheid, wier belang zich met dat van Rusland in een een oorlog tegen Turkije vereenzelvigt.»

ZWITSERLAND.

Te Bern zal door gevolmagtigden uit de verschillende kantons beraadslaagd worden over de invoering van een eenparig handelsregt in Zwitserland. De bondsraad zal in de nationale vergadering twee belangrijke voorstellen doen, de verbetering der scheepvaart op het Zwitsersche gedeelte van den Rijn en de oprigting van een Bondsmunt.

ITALIE.

Door den hertog van Modena is een besluit genomen volgens hetwelk diegenen voor een krijgsraad teregt zullen staan, welke revolutionnaire geschriften of zinnebeelden in omloop zullen brengen, of welke leeningen ten voordeele van verboden vereenigingen zullen trachten te bevorderen.

RUSLAND.

De *Petersburgsche correspondent* van een Duitsch dagblad deelt eenige opgaven aangaande de russische krijgsmagt mede, waaruit onder anderen blijkt dat het leger, hetwelk op de uitmuntendste wijze, op den voet der fransche legers uit het Napoleontisch tijdvak, georganiseerd is, in vredestijd 332,100 man infanterie en 82,800 man kavallarie, met ruim 900 stukken geschut, sterk is, terwijl deze aanzienlijke magt door de doeltreffend ingerigte en wel geoefende reserve nog sterk vermeerderd kan worden.

— Volgens den almanak voor 1854, door de Petersburger akademie uitgegeven, heeft Europisch-Rusland eene uitgestrektheid van 90,117 vierkante mijlen, met eene bevolking van 54,092,000 inwoners; Russisch Polen die van 2,320 mijlen, met 4,850,000 inwoners; het hertogdom Finland 6,844 mijlen met 1,547,792 inwoners. De bevolking van Petersburg bedraagt 443,000 zielen. De openbare schuld is 315,034,200 zilveren roebels groot.

— Te Berlijn wil men stellig weten, dat de Keizer van Rusland het mobiel maken van de reserve-bataillons der infanterie-regementen en van die der garde bevolen heeft, alsmede dat te Petersburg groot misnoegen heerscht over de houding, door Oostenrijk en Pruissen ten opzigte der Oostersche Zaken aangenomen.

De *Petersburger Hofcourant* behelsde dezer dagen een vinnig artikel tegen de *Times*, maar eigenlijk tegen Engeland, waarin letterlijk gezegd wordt, dat Groot-Brittanje het brandpunt van alle revolutionnaire bewegingen en de eenige oorzaak is, dat de Porte, om het in de Turksche woordenboeken geheel onbekend woord *onafhankelijkheid*, de eischen van Rusland verworpen en naar de wapenen gegrepen heeft.

TURKIJE.

De jongste berigten uit Konstantinopel zijn van den 10 Januarij.

Binnen 40 dagen verwacht de Porte het antwoord van Rusland op de laatste Weener voorstellen. Een gedeelte van de vereenigde vloten is naar Sinope, en een ander deel naar Sebastopol vertrokken. Het Turksche eskader ligt voor Varna. De Turksche regering doet de wapeningen voortzetten. Van Abbas pacha, den onderkoning van Egypte, wordt nieuwe versterking te gemoet gezien. De Pruissische commodore, Schröder, wordt van Smyrna te Konstantinopel gewacht. Voor Battouw hebben zich Russische oorlogschepen vertoond.

— De brief, waarbij door de Britsche en Fransche gezanten te Konstantinopel van het binnenloopen in de Zwarte zee aan den gouverneur van Sebastopol kennis gegeven wordt, is thans in zijn geheel medegedeeld. Het doel der beweging, wordt daarin gezegd, is om het Ottomaansch grondgebied tegen allen aanval of vijandelijke daad te beschermen.

»Ik geef uwer Exc. hiervan kennis, ten einde alle botsing te voorkomen, die zou strekken, om de vriendschappelijke betrekkingen te verstoren, welke tusschen onze regeringen (Rusland eenerzijds, Engeland en Frankrijk ter andere zijde) bestaan, welke ik verlang te handhaven, en welke uwe Exc. zonder twijfel, gelijkelijk begeert in stand te houden.

»Te dien einde zal het ons zeer aangenaam zijn, te vernemen, dat uwe Exc. van dezelfde gevoelens bezield, het gepast zal hebben geoordeeld, de noodige voorschriften te geven aan den admiraal, die in de Zwarte zee over de Russische magt bevel voert, ten einde elke gebeurtenis te voorkomen, waardoor de *vrede* zou kunnen worden in gevaar gebragt.»

Het woord »vrede» is in den volkomen gelijkluidenden brief der beide gezanten onderschrapt.

— Er zijn geene andere stellige nadere berigten over het diplomatisch vraagstuk of van het krijgstooneel.

Alleen valt te vermelden eene beschouwing in het Fransche blad *l'Assemblée nationale*, dat vermeent dat er nog hoop op eene schikking tusschen Rusland en Turkije zou bestaan; — daarentegen gelooven vele andere bladen, zoowel in Frankrijk als Engeland, dat die hoop al meer en meer verdwijnt, en is de toon der ministeriële bladen aldaar zelfs weinig geschikt om die te verlevendigen, daar zij zich vinniger dan ooit tegen Rusland uitlaten en de vredebreuk als bijna onvermijdelijk voorstellen.

Uit de Donau-vorstendommen wordt gemeld, dat de onderneming der Turken, welke over en weder zoo veel bloed gekost heeft, voornamelijk gediend heeft, om eenen algemeenen aanval tegen Kalefat af te keeren, welken de Russen tegen den 13 Januarij hadden voorgenomen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch Indie.

(*Vervolg.*)

Art. 22. Wanneer de G.-G., in de gevallen, waarin overeenstemming wordt gevorderd, zich niet vereenigt met het advijs van den Raad, wordt de uitspraak des Konings door hem ingeroepen. De G.-G. kan, zonder die uitspraak af te wachten, de door hem noodig gekeurde maatregelen, op eigen gezag en verantwoordelijkheid, ondanks het gevoelen der meerderheid van den Raad nemen, wanneer hij oordeelt, dat langer verwijl de veiligheid of de rust van N. I. of andere gewigtige algemeene belangen zou in gevaar brengen. Alvorens die maatregelen worden genomen, deelen de G.-G., de vice-president en de leden van den Raad, elkander schriftelijk hunne gevoelens mede, (het onderwerp wordt daarna op nieuw aan eene beraadslaging in den Raad, onder het voorzitterschap van den G.-G., onderworpen. De G.-G. stemt in dit geval mede, en heeft, bij staking, eene beslissende stem. Ter deelneming aan deze beraadslaging worden de leden van den Raad, die ingevolge art. 31 afwezig zijn, opgeroepen.

Art. 23. De algemeene verordeningen vastgesteld, hetzij door de wetgevende magt in Nederland (wetten), hetzij door den Koning alleen (Koninklijke besluiten), hetzij in 's Konings naam door den G.-G. of door Commissarissen-Generaal (ordonnantien), worden door den G.-G. afgekondigd, en door een der secretarissen van het Gouvernement gewaarmerkt. Die afkondiging is de voorwaarde der verbindbaarheid en wordt gerekend geschied te zijn door plaatsing in het *Staatsblad van N. I.* De algemeene verordeningen werken terstond nadat hare afkondiging kan bekend zijn.

Wanneer geen ander tijdstip is vastgesteld, wordt de afkondiging gerekend bekend te zijn, op Java en Madura op den dertigsten dag, en in de overige bezittingen op den honderdsten dag, na dien der dagteekening van het *Staatsblad van N. I.*, waarin de wet, het Koninklijk besluit of de ordonnantie is opgenomen.

Art. 24. De G.-G., het bevel tot afkondiging van eene wet of van een Kon. besluit ontvangen hebbende, zorgt voor de plaatsing daarvan in het *Stbl. van N. I.* met het navolgende onderschrift:

«En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, «beveelt de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie «(den Raad van Nederlandsch Indie gehoord), dat deze in «het Staatsblad van Nederlandsch Indie worde geplaatst en «dat daarvan, voor zooveel noodig, vertalingen in de in«landsche en Chinesche talen worden aangeplakt. Gelast «verder alle hooge en lage collegien en ambtenaren, offi«cieren en justicieren, ieder zooveel hem aangaat, aan de «stipte naleving van de bovenstaande wet (Koninklijk «besluit) de hand te houden, zonder oogluiking of aanzien «des persoons.»

«Gedaan te . . . . den . . . .»

(Handteekeningen van den Gouverneur-Generaal en van een der gouvernements-secretarissen.)

Art. 25. Het formulier van afkondiging der ordonnantien is als volgt:

«In naam des Konings!

«De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie,

«Den Raad van Nederlandsch Indie gehoord,

«Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! «doen te weten.»

(Hier volgen de beweegredenen en de inhoud der ordonnantie, en daarna de woorden:)

«En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, «zal deze in het Staatsblad van Nederlandsch Indie ge«plaatst, en, voor zooveel noodig, in de inlandsche en «Chinesche talen aangeplakt worden.

«Lasten en bevelen voorts, dat alle hooge en lage colle«gien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor «zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de «hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des «persoons.

«Gedaan te . . . . den . . . .»

(Handteekeningen van den Gouverneur-Generaal en van een der gouvernements-secretarissen.)

Wanneer de ordonnantie door een of meer Commissarissen-Generaal vastgesteld en aan den G.-G. ter uitvaardiging toegezonden is, wordt van die omstandigheid in de afkondiging melding gemaakt.

Art. 26. De G.-G. zorgt voor de uitvoering der wetten, Koninklijke besluiten en ordonnantien en vaardigt de daartoe noodige bevelen en instructien uit.

Art. 27. De G.-G. neemt alle maatregelen van bestuur behoudens de voorschriften van dit reglement en 's Konings bevelen. Hij kan vooraf den Raad van Nederlandsch Indie raadplegen. Tot die raadpleging is hij verpligt ten aanzien van:

a. alle instructien en reglementen het algemeen of gewestelijk bestuur betreffende op zijnen last ontworpen, naar aanleiding van art 26;

b. de toepassing van art. 40 van dit reglement en in het [illegible] van elke regeling der staatkundige betrekkingen [illegible] vorsten en volken;

c. de algemeene begrooting van ontvangsten en uitgaven;

d. de algemeene strekking der maatregelen door het burgerlijk gezag genomen of te nemen in geval van oorlog of opstand;

e. de uitoefening van het regt tot uitzetting en tot ontzegging of aanwijzing van verblijf;

f. onteigening ten algemeene nutte;

g. geschillen over bevoegdheid van den aard, bedoeld in art 78 en 79;

h. buitengewone maatregelen van gewigtigen aard; en

i. benoemingen tot gewigtige ambten.

De G.-G. alleen beslist en geeft van zijn besluit kennis aan den Raad.

Art. 28. Wanneer de Raad van N. I. door den G.-G. is gehoord, wordt daarvan melding gemaakt in den aanhef der besluiten.

Art. 29. Alle collegien en landsdienaren, geene uitgezonderd, zijn verpligt aan den Raad van N. I., op zijne aanvrage inlichtingen te geven, ten aanzien van de onderwerpen, waaromtrent de G.-G. 's Raads gevoelen heeft gevraagd.

(*Wordt vervolgd.*)

's Gravenhage, 19 Januarij.

Z. M. heeft goedgevonden aan Mr. L. Carsten op zijn verzoek eervol ontslag te verleenen uit de betrekking van burgemeester te Hoogeveen, met ingang van den 1sten Feb. aanstaande.

Z. M. heeft goedgevonden de benoeming van den burgemeester van Rimburg, P. D. Dortants, tot secretaris dier gemeente, met Hoogstdeszelfs goedkeuring te bekrachtigen.

Z. M. heeft goedgevonden aan Mr. H. C. Huijser, op zijn verzoek, eervol ontslag uit de betrekking van burgemeester van Zoeterwoude te verleenen.

* Heden wordt de verjaardag van H. M. de Koningin-moeder met de gebruikelijke plegtigheden, zoo door het uitsteken van vlaggen van vele openbare en bijzondere gebouwen, als door het bespelen van het klokkenspel, in deze residentie gevierd.

* Maandag, den 23 Januarij a. s. zal bij het schilderkundig genootschap *Pulchri Studio*, alhier de vierde kunstbeschouwing van dit saisoen (met dames) worden gegeven. De portefeuille zal, naar men verneemt, ditmaal zijn zamengesteld uit het werk der leden, en gedachtig aan de vroegere kunstbeschouwingen van dien aard, mag men zich vleijen, dat deze beroemde en talentvolle kunstenaars, die het genootschap onder zijne leden mag tellen, zoowel als de jongere artisten, die daar hun werk steeds met aanmoedigende belangstelling zagen bezigtigen, gelijkelijk zullen hebben medegewerkt, om *deze* verzameling te kunnen doen wedijveren met andere fraaije collecties, waarvan het genot der bezigtiging der leden van *Pulchri Studio* zoo vaak mogt ten deele vallen.

* Dingsdag nacht arriveerde te Scheveningen weder eene bomschuit van de reeders M. v. d. Toorn en Comp., met eene lading oesters voor 's Gravenhage, Rotterdam enz. De overtogt was in buitengewoon korten tijd gedaan, zijnde de oesters, des middags van dien dag te Vlissingen aan boord genomen. Dezelfde schuit vertrekt naar Antwerpen.

* De soirée musicale, eergisteren avond door den heer Sichel, consul van Hessen-Darmstadt, gegeven, is zeer luisterrijk geweest; ruim 160 personen woonden die bij. Bij deze gelegenheid hebben zich doen hooren de heer Bazzini (violist) en mevr. Offermans van Hove (zang) die derzelver reeds gevestigden roem hebben gehandhaafd; beiden hebben dan ook op de ondubbelzinnigste wijze de goedkeuring van het aanzienlijk gezelschap verworven. De soirée werd besloten met een bal, dat tot laat in den nacht geduurd heeft.

Gedurende dezen winter zullen er in het Hôtel de Oude Doelen, even als in vorige jaren, weder Cassino's plaats hebben, waarvan de eerste, zoo men verneemt, aanstaanden Maandag zal gehouden worden.

Het *Handelsblad* meldt, dat het van goeder hand uit Hontenisse verneemt, dat daar bij zekeren smid W. Matstleden Vrijdag door de justitie eene huiszoeking is gedaan, die tot resultaat heeft opgeleverd, dat men eenige deels afgewerkte deels nog onafgewerkte valsche muntspecien, benevens de daartoe gebezigde vormen heeft in beslag genomen. Aanleiding tot dat onwelkom bezoek moet gegeven hebben, dat W.'s echtgenoote te St. Nicolaas op heeterdaad is betrapt en aangehouden wegens het in omloop brengen van valsche Belgische geldstukken, en dat de justitie uit Belgie de onze daarvan onmiddellijk kennis deed dragen. Het spreekt van zelf, dat ook W. dadelijk in verzekerde bewaring is gesteld.

Volgens een van Z. M. consul-generaal te Smyrna ontvangen berigt, van den 4den Jan. jl., was van daar naar Amsterdam uitgezeild het Nederlandsche vaartuig *Antje*, kapitein Klaassens. Er werden te Smyrna nog onderscheidene anderen schepen verwacht, onder anderen de *Geertruida*, welke te Syra was aangekomen.

Naar luid der heden, 19, ontvangen berigten is er tot dusver, ten gevolge van den zeer langzamen dooi, slechts weinig verandering in de gesteldheid van de ijsbezetting. Het water in de rivieren blijft overal vallende, behalve op de Maas, waar het nog eenigzins wassende is.

Te Keulen stond het water heden morgen [illegible] voet 6½ duim, dus 7½ duim val. [illegible] vrij van was.

De Nederlandsche Bovenrhijn is even als de Waalmond steeds open. Te Millingen was heden morgen 33, te Hulhuizen 32 duim val. Te Gorinchem stond het water heden morgen 2.98 el O. N. P. en bleef ook daar vallende. Het ijs is in de Waal even beneden Bommel en in de Merwede eenigzins in beweging geweest; doch zat heden morgen ten 8 ure nog vast. Te Sleenwijk geschiedde de passage nog met ijsschouwen. Het ijs in de Killen zit steeds vast. In het Pannerdensche kanaal is het ijs opgeruimd tot Galgendaal; het water was aldaar mede gevallen. Te Arnhem was de rivier nog digt; ten 8 ure heden morgen stond het water aldaar 2.69 el O. N. P. met 21 duim val. Op den Neder-Rhijn en Lek zat het ijs den 17den nog vast, behoudens een open vak langs den Grebbedijk. De IJssel wordt te Westervoort nog te voet gepasseerd. Ook daar was het water gevallen en stond op 2.20 el O. N. P. Hoewel er open vakken zijn, bijv. te Zutphen, is de IJssel over het algemeen nog digt, zelfs met eenige stopping te Olst. De Maas is open van Maastricht tot beneden de Beersche Maas en verder tot beneden Grave. Den 14den is reeds eene schuit van Venlo tot Cuijk gekomen. Te Litthoijen en aan de Blaauwe Sluis waren den 15den ijsbewegingen; doch sedert is de rivier van beneden Grave af weder vast. (*St. C.*)

Op de uitgeschreven prijsvraag wegens het ontwerp van een kanaal door het smalste van Holland, zijn bij het Koninklijk instituut van ingenieurs voor den 1sten Jan. jl. ingekomen tien antwoorden, en wel onder de volgende spreuken en namen: 1. In de Fransche taal met de spreuk: »Labor omnia vincit improbus.» 2. In het Nederduitsch met de spreuk: »s'Occuper c'est savoir jouir, » L'oisiveté pèse et tourmente etc.» 3. In het Nederduitsch van den hoofd-ingenieur van den waterstaat A. Greve. 4. In het Nederduitsch met het woord: Holland. 5. In het Nederduitsch met het motto: »Al ware het slechts een steen.» 6. In het Fransch van den hoofd-ingenieur der bruggen en wegen P. P. Bonnicеau te Saint Lô. 7. In het Nederduitsch met de spreuk: »Met tien millioen in negen jaar Komt 't Reuzenwerk tog kant en klaar.» 8. In het Nederduitsch met de spreuk: »Du choc des opinions jaillit la vérité.» 9. In het Hoogduitsch met de spreuk: »Zeitersparung ist Geldgewinn.» 10. In het Nederduitsch, met het woord: »Leven.»

Wij hebben vroeger opgenomen hetgeen de *Prov. Friesche Courant* heeft medegedeeld omtrent een gedetailleerd plan en teekening van een spoorweg van Harlingen op Rheine, over Leeuwarden naar Zwolle, Almelo, Enschedé, enz.

De *Groninger Courant* zegt van dit plan het volgende:

Men kan zich niet voorstellen, dat de kamer van koophandel te Harlingen ondersteunen zal een plan van zoodanige spoorweglinie, waardoor die stad, langs zulk een grooten omweg met de Oostzeesteden en geheel het noorden van Europa in verbinding zou komen, daar zij van die zijden haar voorkeur boven Rotterdam, wegens de meerdere nabijheid zou verliezen. Laatstvermelde stad toch zou door hare meerdere nabijheid van Londen, de vruchten van eenen spoorweg naar bovenvermeld ontwerp voor Harlingen doen beperken tot het vervoer van goederen naar Hull of andere noordelijke plaatsen bestemd.

Bestaat er waarlijk een zoodanig ontwerp, dan schijnt men bij het opmaken daarvan er niet aan te hebben gedacht, dat Enschedé op gelijken afstand (37 uren) van Harlingen als van Rotterdam is gelegen, dat de spoorweglijn van Arnhem naar Utrecht bestaat en die van Utrecht naar Rotterdam ook spoedig gereed zal zijn.

Harlingen is voor eene betere communicatie bestemd, en gaat eene grootscher toekomst te gemoet dan zulk een bekrompen plan haar zoude schenken. Zij moet langs den korsten weg in verbinding met Hamburg, Denemarken, Zweden en Rusland komen, en voor die landen, niet alleen de algemeene route naar Engeland; maar zelfs naar Amerika worden.

Daardoor zal een aanzienlijke transito-handel in die stad worden overgebragt, zonder eene andere handelstad van het Rijk iets te benadeelen; de Hooge Regering zal dit nu wel beginnen in te zien en bij het verleenen van eenige concessie daarop bedacht zijn.

Geheel onjuist is hetgeen bij bovenvermeld berigt wordt gezegd over de ongenegenheid van Hannover, om mede te werken tot het daarstellen der spoorweglijnen, omschreven in het vroegere en *eenig goede plan*, dat tot heden is bekend geworden. Had de Nederlandsche Regering dadelijk bij het doen van de daartoe betrekkelijke aanvraag niet meer zwarigheden gemaakt tot het verleenen der concessie dan het Hannoversche gouvernement, zoo zoude [illegible] daarvan houden wij ons op goede gronden overtuigd, [illegible] reeds met den aanleg op verschillende punten een aanvang zijn gemaakt.

Het *Journal des Débats* laat zich aldus [illegible] baron Fagel bij gelegenheid van zijn [illegible]

De generaal baron Fagel, [illegible] minister [illegible] tijdsverloop van veertig jaren [illegible] hebben op drie souvereinen, welke [illegible] hebben, uit het gevolgd, te Parijs [illegible] zijn vaderland. Hij [illegible] openbare leven [illegible] de diepe achting van alle zal aldaar [illegible] tijd in hun midden hebben Franschen, [illegible] met de erkentelijke symphatie van gezien [illegible] alle Hollanders, [illegible] de vruchten zijner diensten geplukt hebben [illegible] van een naam, reeds sedert langen tijd [illegible] in zijn vaderland, wegens de trouw aan den [illegible] de gehechtheid der staatkundige vrijheden, heeft [illegible] Fagel zonder ophouden deze overleveringen van [illegible] en vaderlandsliefde behouden en ten uitvoer gebragt. Zijn geheel leven was gewijd aan het huis van

Nassau en aan Holland. Op het slagveld van Wagram heeft hij het leven van zijn vorst gered, die later Willem I geworden is. Te midden van den vrede heeft hij dezen even nuttig als eervol gediend door de goede verstandhouding tusschen Frankrijk en Holland te handhaven.

Wij koesteren den innigen wensch, dat dezen edelen grijsaard, ons verlatende, nog langen tijd in zijn Vaderland de Europesche achting moge te beurt vallen, die hij, als de eenige vrucht van zijne langdurige werkzaamheden, aldaar met zich voert.

Rotterdam, 18 Januarij. Directeuren der hier ter stede gevestigde *Z. Hollandsche Maatschappij tot redding van Schipbreukelingen* hebben in hunne vergadering van heden besloten, te doen uitreiken: aan kapitein A. F. Marmelstein, aan den 1en stuurman F. Lambach en aan den 2en stuurm. A. H. D. Webster, van het Nederl. barkschip *Schoonderloo*, ieder de groote gouden medaille; aan R. F. Hek en H. van Leggen, matrozen aan boord van gemelden bodem, ieder de groote zilveren medaille en *f* 50; benevens lofwaardige certificaten, voor het redden der equipage van de in zinkenden toestand verkeerende Amerikaansche schepen; als: op den 20sten Dec. schip *Edward Fletcher*, kapt. R. H. Freeman, — en den 24 Dec. van de bark *Condor*, kapt. Mac Kenny, — bestaande te zamen in 36 personen, en na hun verscheidene dagen met zeemanshartelijkheid te hebben bejegend, hun veilig te Hellevoetsluis binnen te brengen; zijnde beide reddingen met buitengewone inspanning en groot gevaar van eigen leven verrigt, waarvan de meerdere bijzonderheden, in de *N. R. C.* van Woensdag 11 Jan. voorkomen.

En *f* 100, om onder de manschappen van den reddingschokker verdeeld te worden, voor het redden der equipage bestaande in 13 personen van het Engelsche brikschip *Jamaica*, kapt. George Fletcher, den 1sten dezer op den Ooster gestrand en totaal verbrijzeld, en hem veilig te Brouwershaven aan wal te brengen; terwijl aan onderscheidene weduwen van in zee omgekomene zeelieden, uit het zóó weldadig Fonds van wijlen Mej. Ida Maria de Raath onderstand is verleend. (*N. R. C.*)

---

§ **Gouda**, 19 Jan. Gisteren avond hielden bestuurders der alhier gevestigde werkvereeniging voor behoeftigen eene vergadering, waarin bekend gemaakt werd de uitslag van de dezer dagen, ter voorziening in de door de tijdsomstandigheden veroorzaakte behoefte, gehouden inzameling van liefdegiften bij de ingezetenen en heeft zulks opgebragt de aanzienlijke som van *f* 2,428, terwijl nog vele gegoede inwoners hunne wekelijksche bijdragen verhoogd hebben. Eindelijk hebben bestuurderen nog ontvangen *f* 59 van HH. wijkmeesters dezer gemeente.

---

§ **Delfshaven**, 18 Jan. Heden is bij den scheepsbouwmeester H. de Hoog, op zijne werf «*Onderneming*» de kiel gelegd van het driemast klipperschip *Hebe*, groot 320 lasten, te voeren door kapt. C. de [illegible], bestemd voor de groote vaart en voor rekening eener reederij onder directie van den heer C. J. Jut en C°. te 's Gravenhage.

— Men verneemt, dat Ds. G. Barger, alhier, bedankt heeft voor het hem aangeboden beroep als hoogleeraar in de godgeleerdheid te Stellenbosch, aan de kaap de Goede Hoop.

*** **Leijden**, 18 Jannuarij. De Kiesvereeniging: *Grondwet en Koning* heeft tot candidaat voor het lidmaatschap van den Gemeenteraad, ter vervulling der openstaande plaats, wegens het bedanken van Mr. J. Bake, met eene groote meerderheid van stemmen verkozen den heer Mr. Paul du Rien, Jr., koopman en plaatsvervangend voorzitter der Kamer van Koophandel en Fabrijken.

** **Utrecht**, 18 Januarij. In den Raad dezer stad was voor eenigen tijd, door het overlijden van den heer Bosch van Drakesteijn, eene vacature ontstaan. Er moest dus een nieuw lid gekozen worden. Onder de candidaten, die voorop gesteld werden, behoorde ook de (thans reeds gekozene) heer Prof. G. Mulder, de candidaat van de kiesvereeniging: «Bijbel, Vaderland en Oranje».

Voor ieder, die weet, welke partij die spreuk in haar vaandel heeft geschreven en de gebeurtenissen, die in Utrecht elkander hebben opgevolgd, in haar verband en zamenhang met de «tegenovergestelde rigting» beschouwt, kan het geen geheim zijn, dat de keuze van prof. Mulder, hoezeer dan ook slechts als lid van den Gemeenteraad, in betrekking tot de partij, door welke genoemde heer is voorop gesteld, een politieke kleur verkrijgt. In Utrecht, waar het April-petitionnement is op het touw gezet; waarom de heer M. ook wel zal kunnen zeggen «quorum pars magna sui»; daar mogt men de gelegenheid niet laten voorbijgaan, om den antagonist, niet van het vorig Ministerie, maar van den heer Thorbecke persoonlijk de kroon op het hoofd te zetten, hem ten minste daarmede een blijk te geven van sympathie.

Nu het Ministerie Van Hall zich om «de vrienden» niet genoeg bekommert en reeds bedreigt is met den aanval, nu moest men, zoo véél men kan, een teeken van waakzaamheid geven, opdat het Ministerie toch zou begrijpen dat de verwarring, waardoor het op het kussen gekomen was, van Utrecht was uitgegaan en Utrecht welligt weêr het signaal kon geven. Daarom koos men den man, dien men wist, dat de personnificatie was van den geest, die het April-petitionnement had bezield, en daarom heeft deze gemeentelijke verkiezing zoo hoog gewigt.

\# **Hoorn**, 18 Januarij. Gisteren had men hier een zeldzaam voorbeeld van poging tot zelfmoord, die toevallig tot dusverre verijdeld is. De sergeant van de wacht, geplaatst bij het Huis van Correctie, nam het oogenblik waar, dat niemand buiten de wacht was, dan alleen een jong soldaat, die schilderde, en terwijl deze van hem afgekeerd was, sprong hij van den dijk af en wierp zich in eene sleuf, aldaar door den stroom gevormd, met oogmerk, om zich van het leven te berooven. Gelukkig gingen juist twee burgers van hier, over de brug, die het huis met de stad verbindt en deze schoten ijlings toe, riepen de wacht, zonder nog dadelijk hulp te krijgen van deze, en haalde hem eindelijk, met eenige manschappen, die, na lang roepen toegeschoten waren, met veel moeite, dewijl hij hunne pogingen telkens afweerde, van onder het ijs van daan. Op last van den heer Kommandant, werd hij, meer dood dan levend, in het hospitaal van het gesticht gebragt in eenen bijna hopeloozen toestand. Gekrenkt eergevoel en huisselijke ongelegenheid, (de man is gehuwd en is vader van eenige kinderen) wil men, is de oorzaak van die poging tot zelfmoord van dien anders onberispelijken militair.

△ **Arnhem**, 18 Januarij. Nog altijd is het ijs vóór deze stad onbewegelijk vast zittend, en, door den lagen waterstand zeer gezakt, zoodat er, geen toevloed van water komende, het opruimen van het ijs nog eenigen tijd kan aanhouden. De overtogt is voor passagiers, door middel van planken, mogelijk, maar voor diligences en vrachtwagens, zoo wij vernemen, ook vóór Nijmegen, niet uitvoerbaar.

. **Zutphen**, 18 Jan. De ijsdam in de rivier beneden en bij Deventer heeft zich losgezet. — Dien ten gevolge is het water alhier 6 palm gevallen. Tusschen Westervoort en Doesburg zit het ijs echter nog vast, hetwelk wij, voor hier, als zeer gelukkig kunnen rekenen; want ware die dam vroeger dan die bij Deventer doorgedreven, dan zouden de kribwerken al ligtelijk schade geleden hebben.

◁ **Middelburg**, 17 Jan. Gisteren avond was deze stad door het mislukken der gazverlichting, in diepe duisternis gedompeld. Het Stedelijk Bestuur had de gewone Stadslantaarns doen afbreken, in de zekere onderstelling, dat de eerste proef met gaz goed zou uitvallen; hetwelk eene niet geringe teleurstelling heeft doen ontstaan.

De tweede proef, welke dezen avond plaats had, was van dat gevolg, dat men er in slaagde, een gedeelte der stad met gaz te verlichten, zoodat men met grond durft vertrouwen, dat deze groote onderneming, binnen weinige dagen, de gewenschte uitkomst zal opleveren.

Het mislukken der eerste proeven wordt daaraan toegeschreven, dat de buizen nog niet volledig met gaz waren gevuld, en de pompen, bestemd, om de lucht uit te drijven, nog niet aanwezig waren en men dus genoodzaakt was, dit door middel van de sterke aanpersing der gaz te doen.

○ **Leeuwarden**, 19 Jan. Vrijdag werd ten huize van den logementhouder *de Koe* alhier eene bijeenkomst gehouden van onderscheidene burgerlijke ambtenaren binnen dit gewest, tot nadere bespreking van een hoogst gewigtig onderwerp, het aanwenden namelijk eener poging bij de Hooge Regering, om de bestaande wettelijke bepalingen op het stuk der pensioenen zoodanig gewijzigd te krijgen, dat ook aan de weduwen en weezen van overledene ambtenaren het genot van pensioen worde verzekerd, onder zoodanige bepalingen, als tot bereiking van dat doel noodig kunnen zijn. Hoezeer het min gunstige weder onderscheidene, van de hoofdstad verwijderde ambtenaren had teruggehouden tegenwoordig te zijn, bleek echter schriftelijk van de belangstelling der groote meerderheid in deze zaak, die zeker als algemeen gewild mag worden beschouwd. — Door de tegenwoordig zijnde ambtenaren werd besloten, zich bij eerbiedig adres tot Z. M. den Koning te wenden en tevens gelijktijdig den heer minister van financien van deze démarche in kennis te stellen, met aanbeveling van de overweging en bevordering der bedoelde wijziging aan Zijner Excellentie's zorg. (*Leeuw. C.*)

---

§ **Groningen**, 17 Jan. Gisteren is aan onze hoogeschool bevorderd tot Dr. in de letteren, de heer P. J. N. Wetsels, van Meppel, na de verdediging eener *disputatio Antiquaria de Fetialibus*.

• **Groningen**. 17 Jan. De alhier gevestigde Algemeene vereeniging tegen het pauperisme, heeft tot voortzetting van de ijverige pogingen van de heeren Mr. W. de Sitter, Dr. Ali Cohen, en J. Post, om het uitmuntende konijnenras uit Belgie in ons vaderland aan te fokken, waardoor met weinig kosten, een goed en goedkoop, dierlijk voedsel zal worden geleverd, eene premie en prijs uitgeloofd van *f* 25 en *f* 26 aan den arbeider, daglooner of kleinen boer, die vóór Mei 1855, de *meeste* jonge konijnen zal hebben aangefokt, van een beter ras, dan onze inlandsche, en wijders de beste raskonijnen zal hebben aangekweekt.

— Men verneemt, dat ook hier ter stede een adres circuleert, om de kermis finaal af te schaffen, en die niet, zoo als onlangs door het stedelijk bestuur werd voorgesteld, tot éénmaal 's jaars te beperken.

[.] **'s Bosch**, 17 Jan. Men zal zich herinneren, dat gepasseerde maand in de dagbladen is melding gemaakt van eenen diefstal van eenen zak met geld, inhoudende ongeveer *f* 800, van de diligence van 's Bosch op Breda; wij kunnen thans mededeelen, dat door tusschenkomst van eenen R. C. geestelijke, de gelden, behoudens eene geringe som welke er af was, aan de heeren Bogaerts en Cie. is terug bezorgd, met belofte, om het ontbrekende zoo spoedig mogelijk aan te zuiveren.

— De kostganger van J., te Vught, een gepensionneerd sergeant, kwam zondag beschonken te huis; hij vraagde aan de vrouw geld, welke het hem weigerde; hij werd daardoor zoo driftig, dat hij zijn mes trok en haar dreigde dood te steken. Zij vlugte met hare kinderen bij den buurman D. V., welke zich dadelijk naar het huis begaf en hem trachtte te doen bedaren; doch het was van dit gevolg, dat hij genoemden D. V. een steek in den buik toebragt; door drift ontstoken, gevoelde hij in het begin zijne gevaarlijke wonde niet, nam een hout en bragt den dader daarmêe slagen toe, dat hij bewusteloos neerviel.

Indien D. V. ten gevolge der bekomen wonde bezwijkt, waarvoor men vreest, is het de derde manslag, welke binnen 14 dagen in Noord-Brabant heeft plaats gehad. De dader is gevankelijk alhier overgebragt.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 19 Januarij 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$60\frac{9}{16}$ $\frac{11}{16}$			
Dito Certificat.	3	$72\frac{5}{8}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{6}{8}$	*Hope* 1798/1816	5	$103\frac{4}{8}$ $\frac{5}{8}$
Dito dito	4	$90\frac{5}{8}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{5}{8}$	Dito 1828/1829	5	$102\frac{5}{8}$
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1838	5	$91\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	90
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope*	4	$86\frac{1}{4}$
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	$85\frac{1}{8}$
Certificaten	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild.*	$2\frac{1}{2}$	$47\frac{7}{8}$	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito	6	
Obligatiën	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$19\frac{7}{8}$ 20	Obligatiën	4	77
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. ⁶/m.	3	$38\frac{1}{8}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{6}{16}$			
Bew. Sp. Com.		$4\frac{9}{16}$ $\frac{11}{16}$	Metalliek	5	[illegible]
Amort. Schuld.		$4\frac{3}{8}$	Dito het. Amst.	5	$86\frac{3}{8}$ $\frac{1}{8}$
Portugal.			Dito letter B.	5	$86\frac{2}{8}$ $\frac{1}{8}$
Londen nieuwe.	5	$35\frac{1}{8}$ $\frac{6}{16}$	Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$35\frac{7}{8}$ $\frac{15}{16}$
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$35\frac{7}{8}$ $\frac{15}{16}$

Philad., Bankactien $3\frac{13}{16}$; Mexic. Onb. $22\frac{3}{8}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{7}{16}$; Gren. Uitg. $6\frac{7}{8}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. 63, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$.

De beurs blijft hare achteruitgaande beweging in alle fondsen vervolgen door voortgezette verkooporders, welke op de aanhoudende ongunstige Buitenl. berigten en coursen geëffectueerd werden.

FRANKFORT, Woensdag 18 Jan. 5 pct. Metal. $72\frac{5}{8}$; 3 pct. Spanje binn. 1 pct. Spanje $20\frac{3}{16}$; Wissel op Lond 3/m. $116\frac{1}{8}$; Wissel op Parijs $93\frac{3}{8}$; Wissel op Amst. $100\frac{1}{4}$.

LONDEN, Woensdag 18 Januarij. Consols op tijd $92\frac{3}{8}$, $92\frac{1}{2}$; Braz. N. $3\frac{1}{2}$ pct. $91\frac{3}{4}$; Mexico N. 3 pct. $23\frac{5}{8}$, $23\frac{3}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 67, 67; Gren. Uitg. $7\frac{3}{8}$; Portugal $39\frac{1}{2}$; Spanje 1 pct. $20\frac{3}{8}$, $20\frac{1}{4}$; dito Buitenl. $42\frac{1}{4}$; dito Certific. $4\frac{1}{2}$, $4\frac{5}{8}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 92, 92; dito 5 pct. $109\frac{1}{2}$, 109; Sardinie 5 pct. $87\frac{1}{2}$.

Sambre $8\frac{1}{2}$; Namen $7\frac{3}{4}$.

PARIJS, Woensdag 18 Januarij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. op t. 99.50; dito 3 pct. op t. 71; Sp. Binn. 3 pct. $33\frac{3}{8}$; dito 1 pct. $20\frac{1}{4}$; Rusl. $4\frac{1}{2}$ pct. $92\frac{1}{2}$; N. Metall. 5 pct. $85\frac{3}{4}$; Piemont 94.

WEENEN, Woensdag 18 Januarij. N. Metall. $91\frac{3}{4}$; dito lett. B. 111; Bankactien 1326; Lomb. 5 pct. 102; Loten v. fl. 250 133; Wiss. Lond. 12.02; Parijs $144\frac{1}{2}$; Zilver 22.

Fondsen vaster, wissels meer aangeboden.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.